

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 11 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија, на седницата одржана на 7 септември 2018 година донесе:

ПРАВИЛА ЗА НАБАВКА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЗА УНИВЕРЗАЛНИОТ СНАБДУВАЧ

Предмет на уредување

Член 1

- (1) Со овие Правила за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач (во понатамошниот текст: Правила) се уредуваат начинот, условите и постапката по кои се набавува електричната енергија наменета за снабдување на потрошувачите од категориите домаќинства и мали потрошувачи (во понатамошниот текст: потрошувачи), коишто ги снабдува избраниот, односно назначениот снабдувач со електрична енергија којшто има обврска да обезбеди универзална услуга во снабдувањето со електрична енергија (во понатамошниот текст: универзален снабдувач).
- (2) Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторната комисија за енергетика) ја следи примената на овие Правила.

Начин и видови на набавки

Член 2

- (1) Универзалниот снабдувач набавува електрична енергија во Република Македонија и/или странство и тоа на пазарот на електрична енергија со билатерални договори (во понатамошниот текст: билатерален пазар), како и на организираниот пазар на електрична енергија (во понатамошниот текст: организиран пазар), во количини потребни за задоволување на потрошувачката на потрошувачите коишто ги снабдува за периодот за кој е избран или назначен како универзален снабдувач.
- (2) Универзалниот снабдувач набавува електрична енергија со примена на транспарентни, недискриминаторни и конкурентни постапки со избор на најповолна понуда од производители, трговци и снабдувачи со електрична енергија (во понатамошниот текст: понудувачи) преку воспоставување на квалификациски систем, во согласност со овие Правила, Законот за енергетика и Правилата за пазар на електрична енергија.

Воспоставување на квалификациски систем

Член 3

- (1) Заради утврдување на способноста на понудувачите, универзалниот снабдувач воспоставува и води квалификациски систем на понудувачи на веб базирана платформа за периодот за кој е избран или назначен да обезбеди универзална услуга во снабдувањето со електрична енергија.
- (2) Универзалниот снабдувач поставува објективни критериуми и правила за утврдување на способноста на понудувачите кои бараат прием во системот.
- (3) Универзалниот снабдувач објавува оглас за прием на понудувачи во квалификацискиот систем преку веб базирана платформа.
- (4) Огласот од став (3) на овој член содржи податоци за:
 - 1) предметот на набавката,
 - 2) времетраењето на квалификацискиот систем,

- 3) постапката што се применува за доделување на договор за набавка,
 - 4) критериумите за утврдување на способност на понудувачот за прием во квалификацискиот систем,
 - 5) посебните критериуми за утврдување на способност на понудувачот за прием во квалификацискиот систем којшто ќе му нуди на универзалниот снабдувач електрична енергија набавена на организираниот пазар на електрична енергија ден однапред и во тековниот ден,
 - 6) минималниот број на понудувачи што треба да бидат примени во квалификацискиот систем при воспоставувањето и за времетраењето на системот,
 - 7) моделот на договор за набавка, и
 - 8) административните и дополнителните информации преку кои заинтересираните понудувачи се запознаваат со правилата за користење на квалификацискиот систем и веб базираната платформа.
- (5) Во огласот за квалификацискиот систем универзалниот снабдувач ја наведува индикативната динамика на набавка и индикативната количина на електрична енергија на годишно, квартално и месечно ниво која што треба да се обезбеди за времетраењето на квалификацискиот систем, определена врз основа на податоците за потрошувачката на електрична енергија во претходните три години, добиени од Регулаторната комисија за енергетика.
- (6) При изработката на индикативната динамика на набавка и индикативна годишна количина на електрична енергија од став (5) на овој член, универзалниот снабдувач непосредно соработува со производителот на електрична енергија со најголем инсталиран капацитет во Република Македонија, а заради обврската на овој производител утврдена во член 237 став (4) од Законот за енергетика.
- (7) Универзалниот снабдувач секоја година ја ажурира индикативната динамика на набавка и индикативна количина на електрична енергија и ја објавува на веб базираната платформа.
- (8) Универзалниот снабдувач најдоцна 15 дена пред објавувањето, го доставува огласот за квалификациски систем до Регулаторната комисија за енергетика и е должен да постапи по барањата од Регулаторната комисија за енергетика што придонесуваат за зголемување на конкурентноста и транспарентноста на постапката, како и сигурноста во снабдувањето на потрошувачите и исполнувањето на обврската за обезбедување на универзална услуга во снабдувањето со електрична енергија.

Модел на договор за набавка

Член 4

- (1) Моделот на договор од член 3, став (4), точка 7) од овие Правила, особено содржи:
- 1) податоци за договорни страни,
 - 2) предмет на договор,
 - 3) цена и количини на електрична енергија,
 - 4) период на испорака,
 - 5) точка на испорака,
 - 6) флексибилност во испораката на договорените количини,
 - 7) услови на плаќање и начин на фактурирање,
 - 8) одговорност за неисполнување на договорните обврски,
 - 9) банкарска гаранција за навремено и квалитетно извршување на договорот,
 - 10) услови за активирање на гаранцијата за понудата, како и гаранцијата за навремено и квалитетно извршување,
 - 11) надоместок на трошоци поради неисполнување на обврските од договорот,
 - 12) виша сила,

- 13) договорни казни,
 - 14) начин на разрешување на споровите, и
 - 15) престанување и раскинување на договорот.
- (2) Моделот на договорот од став (1) на овој член го одобрува Регулаторната комисија за енергетика.

Прием на понудувачи во квалификацискиот систем

Член 5

- (1) Понудувачот, во рок определен во огласот од член 3 на овие Правила, преку веб базирана платформа доставува до универзалниот снабдувач барање за прием во квалификацискиот систем што се воспоставува за прв пат.
- (2) Универзалниот снабдувач во квалификацискиот систем обезбедува прием и на понудувачи коишто ќе му нудат електрична енергија набавена на организираниот пазар на електрична енергија ден однапред и во тековниот ден.
- (3) Производителот на електрична енергија со најголем инсталиран капацитет во Република Македонија е должен да се пријави и да биде избран во квалификацискиот систем се додека трае обврската на овој производител утврдена во член 237 став (4) од Законот за енергетика.
- (4) Утврдувањето на способноста на понудувачот и изготвувањето на техничките спецификации се врши согласно важечките прописи што се применуваат во Република Македонија, со кои се уредуваат овие прашања.
- (5) Универзалниот снабдувач ја оценува способноста на понудувачот во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето.
- (6) Ако барањето е нецелосно, универзалниот снабдувач му определува на понудувачот дополнителен рок од седум дена за доуредување на барањето.
- (7) По извршеното оценување од став (5) на овој член, универзалниот снабдувач донесува детално образложена одлука за прием на понудувач или одбивање на барањето за прием на понудувач во квалификацискиот систем.
- (8) Против одлуката од став (7) на овој член понудувачот може да поднесе приговор до Регулаторната комисија за енергетика.
- (9) Ако бројот на понудувачи кои ги исполнуваат критериумите за прием во квалификацискиот систем (во понатамошниот текст: квалификувани понудувачи) е помал од минималниот број наведен во огласот, универзалниот снабдувач, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, го воспоставува и води квалификацискиот систем, ако со бројот на квалификуваните понудувачи се обезбедува конкурентност во постапката за набавка на електрична енергија.
- (10) Понудувач може преку веб базираната платформа што ја користи универзалниот снабдувач да поднесе барање за прием во воспоставениот квалификациски систем во кое било време од времетраењето на квалификацискиот систем.
- (11) Универзалниот снабдувач го води и го објавува на својата веб страница списокот на квалификувани понудувачи примени во квалификацискиот систем.
- (12) Квалификуваниот понудувач преку веб базираната платформа ја пријавува веднаш секоја промена која може да влијае врз исполнување на критериумите за прием во квалификацискиот систем.

Спроведување на поединечна набавка на пазар на билатерални договори

Член 6

- (1) За секоја набавка на електрична енергија на пазарот на билатерални договори, универзалниот снабдувач, преку веб базираната платформа, доставува покана до квалификуваните понудувачи за поднесување на понуда за набавка на електрична енергија.
- (2) Поканата од став (1) на овој член особено содржи информации за:
 - 1) датум, време и начин на доставување на понуди,
 - 2) документи што се доставуваат кон понудата,
 - 3) рок на важење на понудата,
 - 4) јазик што се користи во понудата и постапката,
 - 5) период за испорака на електрична енергија и моќност,
 - 6) место на испорака,
 - 7) барана моќност изразена во MW и електрична енергија изразена во MWh, за целиот период на испорака,
 - 8) минимална количина на понудата,
 - 9) максимален број на понуди по понудувач,
 - 10) дозволени отстапувања од договорената моќност и договорените количини,
 - 11) фактурирање и услови за плаќање,
 - 12) валута што се користи во понудата,
 - 13) начин на евалуација на понудите,
 - 14) почетокот и времетраењето на електронската аукција,
 - 15) известување за донесена одлука за избор на најдобра понуда,
 - 16) посебни услови,
 - 17) гаранција за понудата во вид на банкарска гаранција или депозит кои не смеат да бидат повисоки од 3 % од вредноста на понудената електрична енергија, и
 - 18) износ на банкарска гаранција за навремено и квалитетно извршување на договорот која не смее да биде повисока од 10 % од вредноста на понудената електрична енергија.
- (3) Единствен критериум за избор на најповолна понуда е понудената цена на електрична енергија. Критериумот е составен дел на поканата од став (1) на овој член.
- (4) Квалификуваниот понудувач кој доставил прифатлива понуда врз основа на поканата од став (1) на овој член, учествува на електронска аукција.
- (5) За најповолна понуда се избира понудата со најниска цена, а ако понудувачот со најниска цена не ја понудил целокупната барана количина, изборот се врши од ранг листата на понудите според најниската понудена цена до обезбедување на целокупната барана количина на електрична енергија наведена во поканата. Во случај кога двајца понудувачи понудиле иста цена и количина, за најповолна понуда се избира понудата од понудувачот кој прв ја доставил.

Спроведување на поединечна набавки на организиран пазар

Член 7

- (1) За набавка на електрична енергија на организиран пазар, универзалниот снабдувач, преку веб базираната платформа, доставува покана за поднесување на понуди до квалификуваните понудувачи кои што ги исполнуваат критериумите за набавка на организираниот пазар на електрична енергија ден однапред и во тековниот ден.

- (2) Поканата од став (1) на овој член ги содржи елементите од член 6 став (2) на овие Правила, со исклучок на елементите од точките 7), 8), 9) и 10).
- (3) Единствен критериум за избор на најповолна понуда е надоместок за тргување на бараната количина на енергија на организираниот пазар. Критериумот е составен дел на поканата од став (1) на овој член..
- (4) Квалификуваниот понудувач кој доставил прифатлива понуда врз основа на поканата од став (1) на овој член, учествува на електронска аукција.
- (5) За најповолна понуда се избира понудата со најнизок надомест за тргување, а во случај кога двајца или повеќе понудувачи понудиле ист најнизок надомест за тргување, за најповолна понуда се избира понудата од понудувачот кој прв ја доставил.
- (6) Најповолниот понудувач ја врши набавката на организираниот пазар во целосна согласност со дневниот распоред на испорака доставен од страна на универзалниот снабдувач.

Рок за доставување на понуди и трошоци

Член 8

- (1) Рокот за доставување на понудите од член 6 став (1) и член 7 став (1) на овие Правила не може да биде покус од три работни дена од денот на доставување на поканата.
- (2) Трошоците за изготвување на понудата и за учество во постапката се на товар на понудувачот.

Договор за набавка

Член 9

- (1) Универзалниот снабдувач до избраните понудувачи доставува договор за набавка на електрична енергија, изработен според моделот на договор од член 4 на овие Правила.
- (2) За набавката од член 7 на овие Правила се склучува поединечен договор за период од најмногу една година.
- (3) Избраниот понудувач го потпишува договорот во рок од пет работни дена од приемот на договорот, во спротивно се смета дека се откажал од договорот, а универзалниот снабдувач ја наплатува гаранцијата за понудата.

Извештај за спроведена набавка

Член 10

- (1) Во рок од пет работни дена од денот на склучувањето на договорот од член 9 на овие Правила, универзалниот снабдувач доставува извештај до Регулаторната комисија за енергетика за спроведената постапка и склучените договори.
- (2) Во извештајот од став (1) на овој член универзалниот снабдувач посебно ги наведува количините на електрична енергија кои биле содржани во понудата на производителот на електрична енергија со најголем инсталиран капацитет во Република Македонија.

Гаранции

Член 11

- (1) Понудувачот во рок од седум работни дена по склучувањето на договорот за набавка на електрична енергија доставува до универзалниот снабдувач банкарска гаранција за навремено и квалитетно извршување на договорот.

- (2) Ако понудувачот којшто го потпишал договорот за набавка не ја достави банкарската гаранција за навремено и квалитетно извршување во рокот определен во ставот (1) на овој член, универзалниот снабдувач го раскинува договорот и ја наплатува гаранцијата за понудата или го задржува депозитот од член 6, став (2), точка 17) од овие Правила.
- (3) По доставување на банкарската гаранција од став (1) на овој член, универзалниот снабдувач им ја враќа гаранцијата за понудата или износот на депозитот за доставената понуда на сите квалификувани понудувачи кои доставиле понуди, освен на квалификуваниот понудувач од став (2) на овој член.
- (4) По исклучок од член 6, став (2), точка 17) и точка 18) од овие Правила и одредбите на овој член, а заради исполнување на обврската на производителот на електрична енергија со најголем инсталиран капацитет во Република Македонија утврдена во член 237 став (4) од Законот за енергетика, универзалниот снабдувач, по претходно одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, ја прифаќа понудата без банкарска гаранција или депозит, односно не бара банкарска гаранција за навремено и квалитетно извршување од страна на производителот на електрична енергија со најголем инсталиран капацитет.

Исклучоци во набавката

Член 12

- (1) Универзалниот снабдувач може самостојно да набавува електрична енергија на организиран пазар на електрична енергија во земјата и странство, во случај на неисполнување на договорна обврска од квалификуван понудувач.
- (2) По исклучок од член 9 од овие Правила, универзалниот снабдувач, по претходна писмена согласност од Регулаторната комисија за енергетика, може да склучи договор за набавка во постапка со директно преговарање без прибирање на понуди со квалификуван понудувач ако:
 - 1) квалификуван понудувач со кој е склучен договор не ја исполнил обврската за испорака што може да предизвика сериозно нарушување на сигурноста и безбедноста во снабдувањето со електрична енергија, и
 - 2) потребните количини на електрична енергија универзалниот снабдувач не може да ги набави на организиран пазар на електрична енергија.
- (3) Во барањето за добивање на согласноста од став (2) на овој член, универзалниот снабдувач ја известува Регулаторната комисија за енергетика за влијанието на склучениот договор врз сигурноста во снабдувањето, влијанието врз цените за потрошувачите, како и наплатата на банкарската гаранција за навремено и квалитетно извршување.

Завршна одредба

Член 13

Овие правила влегуваат во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1764/1

7 септември 2018 година

Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Марко Бислимоски

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 11 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18), Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија пристапи кон изработка на Правила за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач.

Заради остварување на правото на домаќинствата и малите потрошувачи поврзани на електроенергетскиот систем на универзална услуга во снабдувањето со електрична енергија (во понатамошниот текст: универзална услуга), Владата, врз основа на претходно дефинирани критериуми за избор од страна на Регулаторната комисија за енергетика, во постапка утврдена во прописите со кои се уредува набавка на јавна услуга, избира снабдувач којшто обезбедува универзална услуга (во понатамошниот текст: универзален снабдувач) со определен квалитет и по разумни, лесно и јасно споредливи, транспарентни и недискриминаторни цени. Владата на Република Македонија во рок од 90 дена од денот на влегување во сила на Законот за енергетика треба да објави оглас за избор на универзален снабдувач со електрична енергија и снабдувач во краен случај со електрична енергија.

Универзалниот снабдувач е должен да врши снабдување со електрична енергија на домаќинствата и малите потрошувачи кои се наоѓаат на подрачјето на кое има обврска да обезбеди универзална услуга и кои избрале да бидат снабдувани од него, во согласност со обврските утврдени со Законот за енергетика и правилата за снабдување, а особено да:

- обезбеди снабдување и заштита на потрошувачите во оддалечените подрачја,
- обезбеди заштита на ранливите потрошувачи во согласност со мерките содржани во Програмата за заштита на ранливи потрошувачи,
- ги примени цените за електрична енергија формирани во согласност со тарифниот систем од новиот Закон за енергетика исклучиво кога ги снабдува домаќинствата и малите потрошувачи,
- ги информира потрошувачите за нивните права и условите под кои можат да бидат снабдувани од универзален снабдувач,
- ги известува потрошувачите за условите за снабдување и цената на електричната енергија, како и да ги информира за правото на промена на снабдувачот,
- набави електрична енергија по пазарни услови со избор на најповолна понуда, во согласност со правилата за набавка на електрична енергија донесени од Регулаторната комисија за енергетика,
- ги објави на својата веб страница цените за снабдување со електрична енергија.

Со Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач се уредуваат начинот, условите и постапката под кои се набавува електричната енергија наменета за снабдување на потрошувачите од категориите домаќинства и мали потрошувачи, коишто ги снабдува избраниот, односно назначениот универзален снабдувач.

Регулаторната комисија за енергетика ги изработи Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач со помош на УСАИД и во соработка со Секретаријатот на Енергетската заедница.

На 1 август 2018 година Регулаторната комисија за енергетика на својата веб страна објави Предлог - Правила за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач, како и

соопштение со кое ги повика сите заинтересирани страни да достават по електронски пат, на официјалната е-меил адреса: erc@erc.org.mk, свои сугестии, забелешки и предлози, најдоцна до 23 август 2018 година, по однос на Предлог - Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач. Заклучно со 23 август 2018 година беа доставени забелешки од ЕВН Македонија АД Скопје, АД ЕЛЕМ – Скопје, ГЕН-И ПРОДЖБА НА ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ Скопје и ЕНЕКОД ДОО Скопје.

Регулаторната комисија за енергетика со Решение број 02-1539/1 од 1 август 2018 година свика подготвителна седница на 23 август 2018 година на која предмет на разгледување беше Предлог - Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач. На подготвителната седница беа поканети: членовите на Регулаторната комисија за енергетика, претставници од АД ЕЛЕМ – Скопје, МЕПСО АД – Скопје, ЕВН Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, ЕВН Македонија АД Скопје, Кабинетот на Заменик Претседателот на Влада на РМ задолжен за економски прашања, Министерството за економија, Агенцијата за енергетика на Република Македонија, Комисијата за заштита на конкуренција, Стопанската комора на Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија, Советот за заштита на потрошувачите и претставници од активните лиценцирани снабдувачи со електрична енергија.

На 23 август 2018 година се одржа подготвителна седница на која учествуваа членовите на Регулаторната комисија за енергетика, претставници од Кабинетот на Заменик Претседателот на Влада на РМ задолжен за економски прашања, Министерството за економија, Агенцијата за енергетика на Република Македонија, Комисијата за заштита на конкуренција, Стопанската комора на Македонија, АД ЕЛЕМ – Скопје, МЕПСО АД – Скопје, ЕВН Македонија АД Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје, БЕГ АД Скопје, консултантите на УСАИД и претставници од лиценцирани снабдувачи со електрична енергија: ЕВН Македонија Електроснабдување ДООЕЛ Скопје, ЕДС ДОО Скопје, ЕНЕРЏИ АКТИВЕ ДООЕЛ Скопје, СОЛАРПРО ХОЛДИНГ АД Софија, У-ПОВЕР ДОО Скопје. На подготвителната седница од страна на присутните беа дадени забелешки во однос на Предлог - Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач.

Имајќи ги во предвид доставените забелешки во дадениот рок, забелешките дадени на подготвителната седница од страна на заинтересираните страни, како и забелешките доставени од Секретаријатот на Енергетската заедница, Регулаторната комисија за енергетика изработи текст на Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач, како предлог за донесување. Регулаторната комисија за енергетика на седницата одржана на 7 септември 2018 година донесе Правила за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач.

Правилата за набавка на електрична енергија за универзалниот снабдувач се усогласени со Секретаријатот на Енергетската заедница.